

ACCESUL LA FACILITĂȚI DE IGIENĂ ȘI SANITAȚIE PENTRU PERSOANELE CU MOBILITATE REDUSĂ

În 640 de instituții, toaletele sunt inaccesibile pentru persoanele cu mobilitate redusă, iar în 224 de instituții accesul este parțial. Mai mult, în 430 de instituții, lavoarele nu sunt accesibile persoanelor cu mobilitate redusă, în timp ce în 226, doar unele lavoare sunt accesibile elevilor și angajaților cu cerințe speciale.

Notă: Formularul utilizat în procesul de evaluare voluntară include indicatorii Programului de Monitorizare a Alimentării cu Apă, Sanitație și Igienă, gestionat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) - www.washdata.org.

NECESITĂȚILE ȘI SOLUȚIILE EXPUSE DE MANAGERII INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT

În cadrul evaluării, managerii de instituții de învățământ au avut oportunitatea de a indica intervențiile necesare pentru a îmbunătăți facilitățile și serviciile de sanitație, igienă și aprovizionare în școlile lor.

Nr. participanți la evaluare	Necesități/Recomandări
573	Aprovizionarea cu săpun, hârtie igienică și/sau materiale de igienă menstruală
427	Majorarea alocărilor pentru exploatare și întreținere și/sau furnizarea de consumabile
421	Renovarea blocurilor sanitare din interiorul clădirii
393	Sporirea gradului de conștientizare cu privire la utilizarea blocurilor sanitare de către elevi și personal
356	Îmbunătățirea mecanismelor de colectare și transportare a deșeurilor
356	Îmbunătățirea practicilor de curățenie, dereticare și dezinfectare a blocurilor sanitare
321	Îmbunătățirea accesibilității blocurilor sanitare, considerând vârsta, înălțimea și necesitățile speciale ale elevilor
326	Conectarea instituției la o sursă durabilă de alimentare cu apă
194	Construirea de blocuri sanitare adiționale celor existente în interiorul clădirii
178	Conectarea instituției la rețeaua de canalizare a localității
102	Reabilitarea sistemelor interne de alimentare cu apă și canalizare
96	Construirea sau amenajarea blocurilor sanitare în interiorul clădirii
74	Instalarea sistemelor de tratare a apei, îmbunătățirea calității apei
20	Îmbunătățirea mecanismelor de colectare și transportare a deșeurilor solide
18	Reabilitarea blocurilor sanitare din zona sălii de sport
4	Lichidarea latrinei din curte

DE CE UNICEF

Dreptul la apă, sanitație și igienă se află în centrul mandatului UNICEF. Programele UNICEF de reabilitare a blocurilor sanitare în școli, implementate în peste 90 de țări, acoperă necesitățile a circa trei milioane de copii anual.

În Moldova, UNICEF a furnizat servicii de alimentare cu apă, sanitație și igienă pentru mai mult de 95 000 de refugiați din Ucraina de la începutul războiului în Ucraina. În timpul pandemiei de COVID-19, am procurat produse și echipamente, am promovat spălarea pe mâini și am sprijinit dezvoltarea capacității furnizorilor de sănătate pentru a preveni și combate infecțiile.

Analiza peisajului climatic pentru copii, realizată recent de UNICEF în cooperare cu Ministerul Mediului a evidențiat că 28 din cele 34 de regiuni ale Moldovei se confruntă cu un risc ridicat sau extrem de ridicat de schimbări climatice. Cei mai săraci copii sunt cei mai vulnerabili la impactul schimbărilor climatice și al degradării mediului.

Pentru informații
adiționale, vă rugăm
să contactați:

Noor Bakhsh,
Coordonator de programe în alimentarea
cu apă, sanitație și igienă, UNICEF
E-mail: nbakhsh@unicef.org

REZULTATELE EVALUĂRII FACILITĂȚILOR DE ALIMENTARE CU APĂ, SANITAȚIE ȘI IGIENĂ ÎN ȘCOLILE DIN MOLDOVA

INFORMAȚII GENERALE

UNICEF în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării a evaluat facilitățile de alimentare cu apă, sanitație și igienă în 968 de instituții de învățământ de nivel primar, gimnazial și liceal, care constituie peste 80% din numărul total de instituții de învățământ din țară. Dintre acestea, 751 sunt din mediul rural.

Intervenția a fost implementată în octombrie 2023 - februarie 2024, cu implicarea activă și voluntară a managerilor de instituții, care au participat la sesiuni de orientare, fiind informați despre aspectele tehnice, care trebuie monitorizate pentru a asigura condiții minime de alimentare cu apă, sanitație, igienă pentru elevi și angajați. Datele colectate servesc drept bază pentru elaborarea planului de intervenție pe termen mediu și lung și mobilizarea resurselor financiare necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de alimentare cu apă, sanitație și igienă în instituțiile de învățământ.

81,2%
RATA DE PARTICIPARE

217 Școli din mediul urban
751 Școli din mediul rural

Exercițiul de autoevaluare face parte din agenda Programului de Reabilitare și Construcție a Blocurilor Sanitare în Școli, lansat de Ministerul Educației și Cercetării și UNICEF și finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, prin intermediul Băncii germane Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). Conținutul publicației aparține autorilor și nu reflectă în mod neapărat viziunea donatorului.

CALITATEA APEI ȘI A SERVICIULUI DE ALIMENTARE CU APĂ

Potrivit evaluării, 809 de instituții de învățământ sunt conectate la rețeaua publică de alimentare cu apă. Dintre acestea, în 783 de școli se furnizează apă în interiorul clădirilor de studiu, iar în 26 de instituții apa este livrată doar până în curtea școlii, întrucât nu există rețea interioară de distribuție.

Mai mult, 129 din cele 809 instituții iau apă din fântâni de mică adâncime. În 124 de cazuri, acestea se află în curțile instituțiilor și sunt utilizate doar de personalul școlii, în timp ce în alte cinci localități, fântânile sunt sursa principală de apă atât a școlilor, cât și a locuitorilor din vecinătate.

Alte 26 de instituții folosesc sonda de pe teritoriul școlii ca sursă de apă, iar două școli - o sondă din curtea vecinilor. Un manager a declarat că utilizează apă de izvor, iar altul a raportat că școala nu are nicio sursă de alimentare cu apă din 2022. Mai mult, potrivit rezultatelor, în 63 de școli se raportează întreruperi de livrare a apei.

Centrele Teritoriale de Sănătate Publică au prelevat mostre de apă din cadrul tuturor instituțiilor de învățământ participante și au efectuat teste de laborator. Din numărul total de instituții participante, în 167 s-a constatat că apa furnizată nu este potabilă.

INFRASTRUCTURA DE COLECTARE, STOCARE ȘI EPURARE A APELOR

Calitatea și capacitățile sistemelor de sanitație, folosite în instituțiile de învățământ depind de infrastructura locală. Din cele 968 de instituții participante la evaluare, 341 sunt conectate la un sistem centralizat de canalizare, alte 136 de instituții au raportat că sunt conectate la un sistem local de canalizare, 449 de instituții stochează apele uzate și deșeurile solide în haznale, iar 42 de instituții au raportat că folosesc fose septice. În cadrul exercițiului de evaluare au fost identificate și documentate cazuri în care apele uzate sunt evacuate în sistemul public de canalizare în timp ce nu există niciun sistem funcțional de tratare.

TIPURI DE TOALETE UTILIZATE DE ELEVII ȘI CADRE DIDACTICE

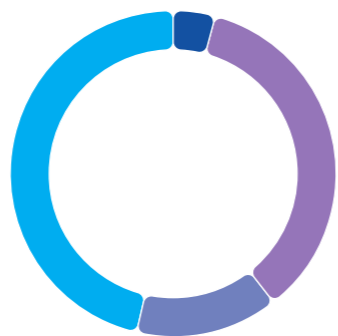
În unele instituții de învățământ care au blocuri sanitare în interiorul clădirilor, continuă să fie folosite toaletele cu latrină, dată fiind problema stocării și transportării apelor uzate, în absența rețelelor de canalizare. Astfel, în 278 de școli, elevii și cadrele didactice utilizează atât toaletele din interiorul, cât și cele din exteriorul clădirii. În alte cinci instituții se utilizează toaletele de tip Ecosan și toate cu latrine, iar în 88 de școli, elevii au acces doar la toalete cu latrine, amplasate în exterior. De asemenea, 39 de școli au raportat că folosesc exclusiv toaletele de tip Ecosan.

De asemenea, în procesul de evaluare a fost analizat gradul de intimitate a blocurilor sanitare. Rezultatele arată că în 205 școli, toaletele au doar pereți despărțitori, dar nu au uși, iar în alte 67 de instituții, nu este asigurată nicio intimitate în toalete.

A fost, de asemenea, evaluată disponibilitatea coșurilor pentru deșeurile menajere. În 109 instituții acestea sunt prezente doar în zonele comune ale blocurilor sanitare, iar în 79 de instituții astfel de coșuri lipsesc în totalitate. Doar în 262 de instituții blocurile sanitare au fost dotate cu coșuri pentru colectarea produselor de igienă menstruală folosite.

©UNICEF/Moldova/2023/Pirozzi

449 școli
Haznale

341 școli
Sistem centralizat de canalizare

136 școli
Sisteme locale de canalizare

42 școli
Fose septice

167 școli
Apa livrată nu este potabilă

185 școli
Apa este livrată doar până în curtea școlii

63 școli
Apa este livrată cu întreruperi

Unde sunt amplasate toaletele

PRACTICILE DE IGIENĂ

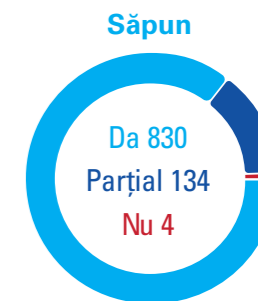
În 182 de instituții, elevii se pot spăla pe mâini doar în apropierea sau în interiorul blocurilor sanitare unde este și toaleta. În trei instituții, există unități de spălare pe mâini doar în sălile de clasă, în 62 de instituții doar în cantine, iar în 28 de instituții, în spațiile comune, cum ar fi holurile. Pe de altă parte, în 631 de instituții de învățământ, accesul la lavoare, dotate cu apă, săpun și echipament de uscat mâinile este asigurat în apropierea cantinei și în apropiere de toalete așa cum recomandă normele sanitare.

Potrivit normelor sanitare, în fiecare instituție de învățământ trebuie să existe cel puțin un lavoar funcțional, dotat cu apă, săpun și echipament de uscat mâinile, pentru fiecare 40 de elevi. Această normă nu este respectată în 215 instituții din 968. În 177 de instituții, un lavoar este disponibil pentru circa 100 de elevi, în 31 de instituții - mai mult de 100 de elevi, în alte șapte instituții - peste 200 de elevi.

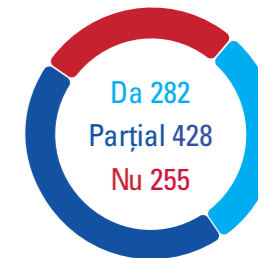
În 830 de instituții, lavoarele sunt dotate cu săpun pe tot parcursul anului școlar, în 134 de instituții, administrația achiziționează și furnizează săpun, însă cantitatea acestuia nu este suficientă. Elevii din patru instituții nu au săpun, pentru că administrația nu dispune de resursele financiare necesare.

De asemenea doar 285 de instituții asigură suficientă hârtie igienică pe tot parcursul anului școlar. 428 de instituții oferă hârtie igienică, dar nu în cantități suficiente, 255 de instituții nu oferă hârtie igienică pentru elevi.

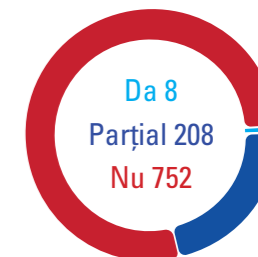
La fel, doar opt instituții oferă produse de igienă menstruală pentru toate elevele în regim permanent. Alte 208 instituții au produse de igienă menstruală doar pentru situații de urgență, iar 752 de instituții nu oferă produse de igienă menstruală.

Hârtie igienică

Produse de igienă menstruală

©UNICEF/Moldova/2023/Pirozzi

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii:

- Accesibilitatea și dotarea facilităților de alimentare cu apă, sanitație și igienă este mai redusă pentru elevii din mediul rural.
- Infrastructura de colectare, transportare și epurare a apelor uzate disponibile în mediul rural pune în pericol starea/situația mediului.
- Cheltuielile pentru serviciile de transportare și tratare a deșeurilor solide nu sunt bugetate corespunzător normelor de mediu. Ca rezultat, din cauza costurilor ridicate și resurselor financiare insuficiente, managerii aleg să nu golească rezervoarele/haznalele atât de frecvent pe cât este necesar. Această situație are un impact negativ atât asupra sănătății publice, cât și a mediului.
- Circa 50% din instituțiile de învățământ din Republica Moldova nu dețin un sistem de colectare și epurare a apelor reziduale, ceea ce afectează în mod considerabil resursele acvatice.

Recomandări:

- Construirea blocurilor sanitare interioare în instituțiile de învățământ, care nu au facilități în interior, asigurând că acestea sunt accesibile pentru copiii și adulții cu dizabilități;
- Reabilitarea și reparația blocurilor sanitare, care nu respectă normele sanitare, și sporirea numărului de instalații pentru spălarea mâinilor;
- Reabilitarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare, instalarea stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Instruirea elevilor și profesorilor privind buna utilizare, întreținere și exploatare a facilităților sanitare;
- Bugetarea costurilor de exploatare și întreținere a blocurilor sanitare conform normelor de mediu și numărului de elevi;
- Consolidarea capacităților de gestionare și întreținere a infrastructurii și serviciilor de alimentare cu apă, sanitație și igienă.

